

Ανάλυση τάσεων στη χρήση ψηφιακών μεθόδων στις ΑΚΕ

Μαρία Ηλβανίδου | ΙΠΣΥ, ΕΚ Αθηνά

A top-down view of a yellow desk with various stationery items. In the top left, there are several yellow pencils, some sharpened and some with shavings. In the top center, a clear glass is partially filled with yellow liquid. In the top right, a pair of clear-framed glasses is visible. In the bottom right, a yellow folder is partially open, showing a white sheet of paper.

Έρευνα Ψηφιακού Τοπίου

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

Συντάκτες

Μ. Ηλβανίδου, Κ. Πουλή, Η. Σουγιουτζόγλου, Γ. Τζεδόπουλος

Με τη συμβολή των

Ε. Βερναρδάκη, Μ. Γαβριηλίδου, Α. Καρασίμου, Π. Κωνσταντόπουλου, Γ. Μπακαγιάννη, Α. Μπενάρδου, Σ. Μπουγά, Β. Ντρίτσου, Π. Ποτηρόπουλου, Μ. Σπηλιωτοπούλου, Η. Τσιούλη, Γ. Χρυσοβιτσάνου

Σκοπός της έρευνας

Συλλογή, καταγραφή και ανάλυση των **τελευταίων τάσεων** στη χρήση **ψηφιακών μεθόδων** στις Ανθρωπιστικές και Κοινωνικές Επιστήμες στην Ελλάδα και διερεύνηση του αντίκτυπου της **πανδημίας** σε αυτές, για την καλύτερη **κατανόηση των αναγκών** και τον αποτελεσματικό **σχεδιασμό για το μέλλον**.

Οργάνωση της έρευνας

Ερωτηματολόγιο

Διαδικτυακή έρευνα μέσω
ερωτηματολογίου (Google Forms)

Οκτωβρίος 2022 - Ιανουαρίος 2023

Ομάδες Εστίασης

6 συναντήσεις με επιλεγμένες
ερευνητικές κοινότητες

Νοέμβριος 2022 - Ιανουαρίος 2023

Μεθοδολογία

Προηγούμενες έρευνες

Μελέτη σκοπιμότητας ΔΥΑΣ

Έτος διεξαγωγής: 2010

144 απαντήσεις

<https://dyas-net.gr/wp-content/uploads/2021/09/Μελέτη-σκοπιμότητας.pdf>

European survey on scholarly practices and digital needs in the human sciences

Έτος διεξαγωγής: 2015

139 απαντήσεις (ελληνικό δείγμα)

<https://doi.org/10.5281/zenodo.6583037>

Συγκέντρωση απαιτήσεων και προδιαγραφών CLARIN:EL

Έτος διεξαγωγής: 2018

29 απαντήσεις

Κατηγορίες ερωτήσεων

Σύνολο: 24 ερωτήσεις

Δημογραφικά

Ηλικία, φύλο, χρόνια εμπειρίας, ειδικότητα

Ψηφιακή εργασία

Σκοπός, μέθοδοι, εργαλεία, μέσα, είδος περιεχομένου, συχνότητα εργασιών, πρότυπα, ανοιχτή επιστήμη

Πανδημία

Επιπτώσεις στην έρευνα και στη χρήση ψηφιακών εργαλείων και μεθόδων

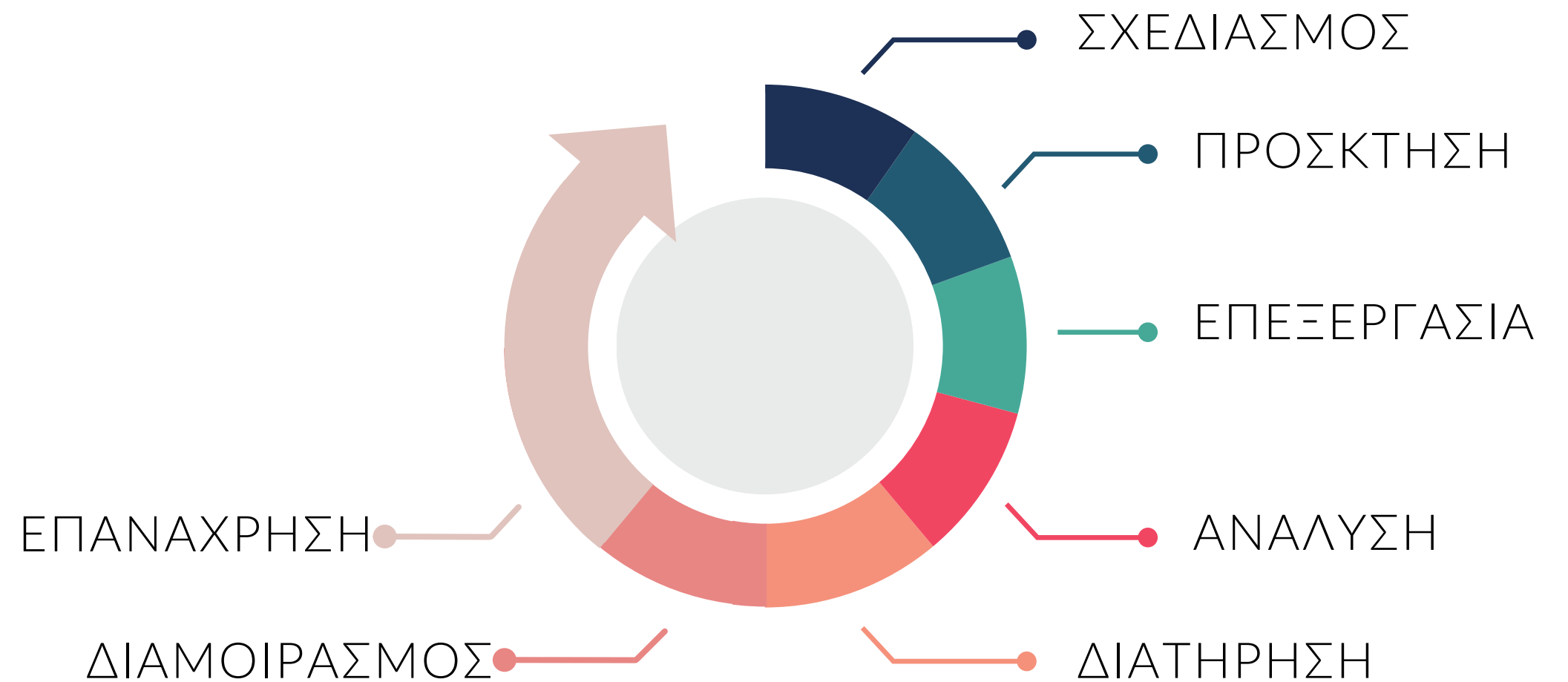
Υποδομές

Ψηφιακές ερευνητικές υποδομές και ζητήματα ψηφιακότητας

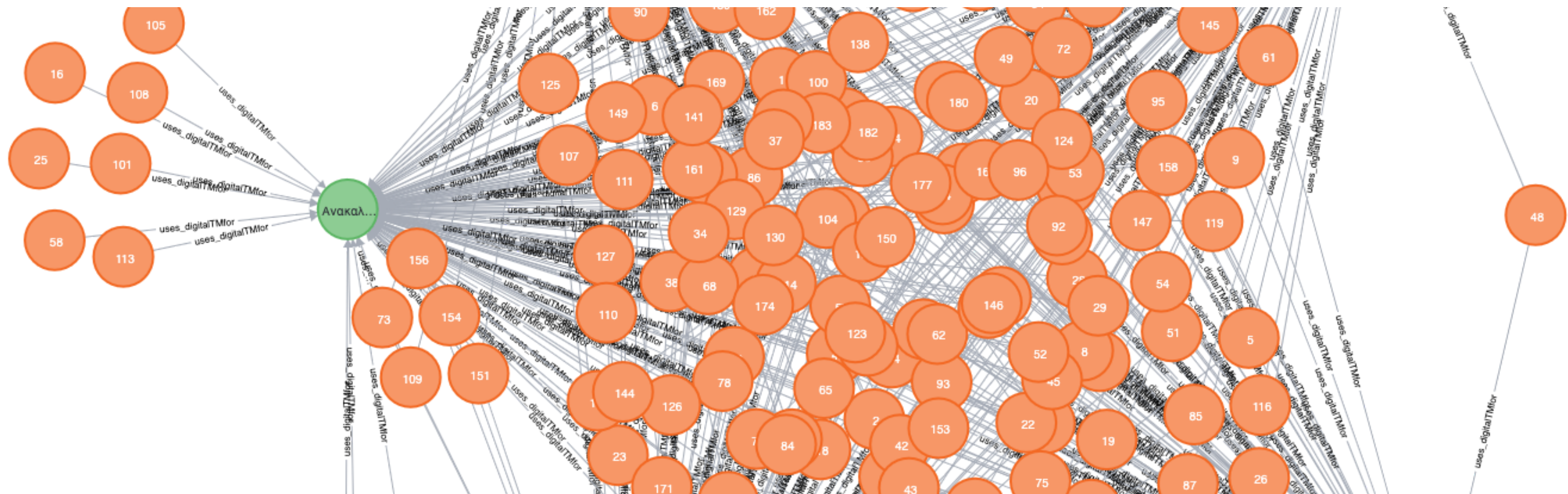
Αναγωγή στον κύκλο της έρευνας

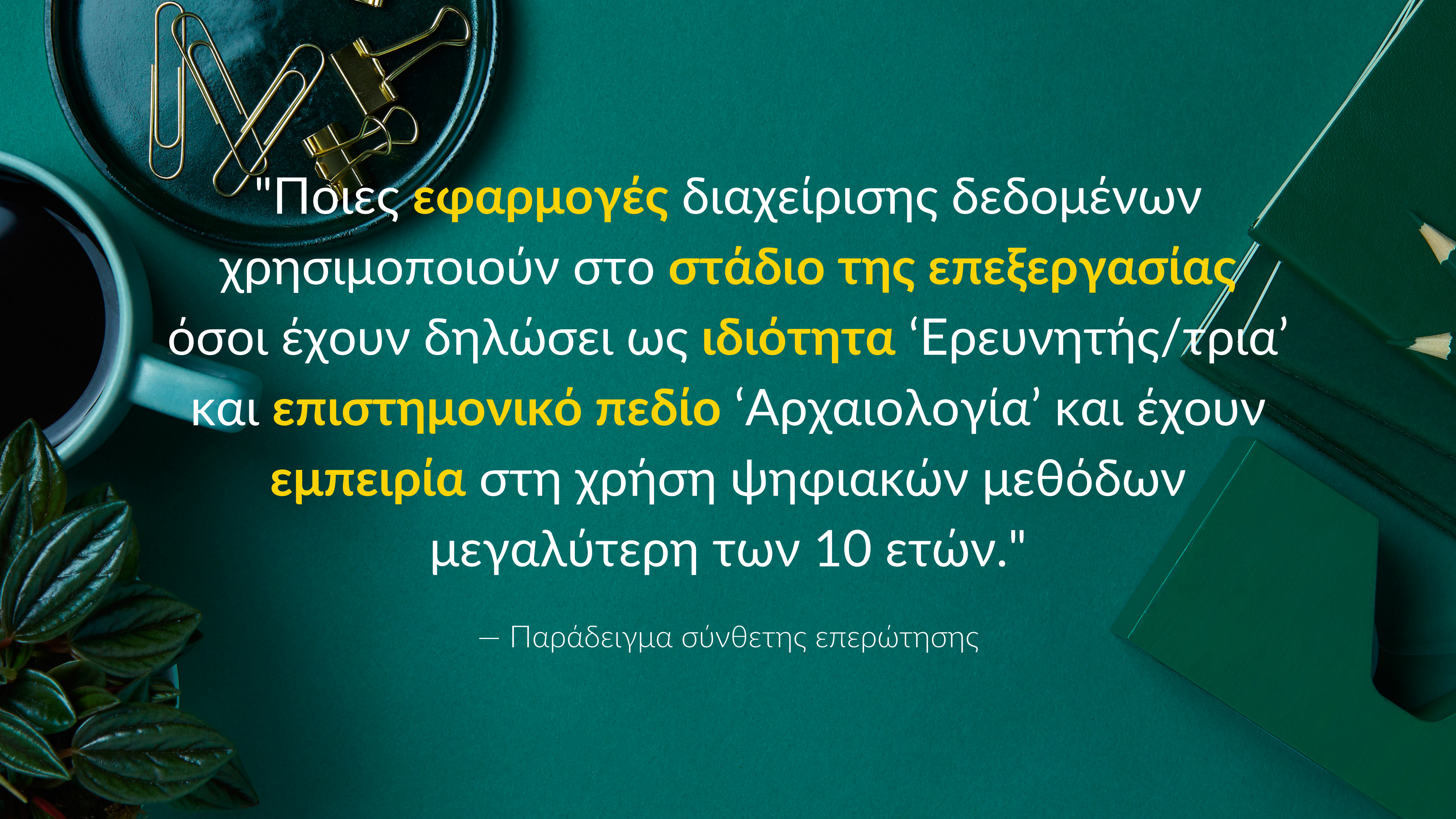
Αναγωγή των ερωτήσεων στα
στάδια διαχείρισης των
ερευνητικών δεδομένων.
+ Αντιστοίχιση των
επιστημονικών πεδίων στην
ταξινόμηση Frascati (ΟΟΣΑ).

Οργάνωση της πληροφορίας

Σημασιολογική αναπαράσταση της πληροφορίας σε γράφο γνώσης που υποστηρίζει την εκτέλεση ερωτήσεων μεγάλης πολυπλοκότητας

"Ποιες **εφαρμογές** διαχείρισης δεδομένων χρησιμοποιούν στο **στάδιο της επεξεργασίας** όσοι έχουν δηλώσει ως **ιδιότητα** 'Ερευνητής/τρια' και **επιστημονικό πεδίο** 'Αρχαιολογία' και έχουν **εμπειρία** στη χρήση ψηφιακών μεθόδων μεγαλύτερη των 10 ετών."

– Παράδειγμα σύνθετης επερώτησης

Ευρήματα της έρευνας

387

Συμμετέχοντες

63.7%

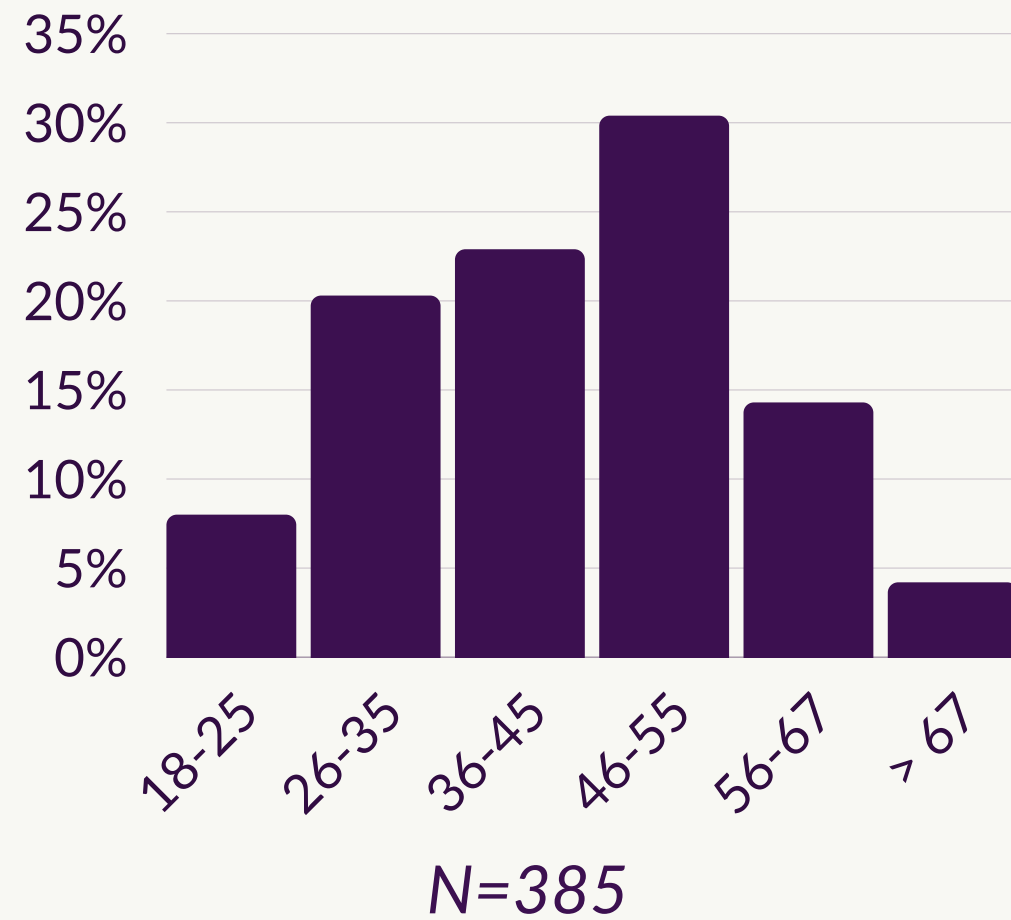

33.9%

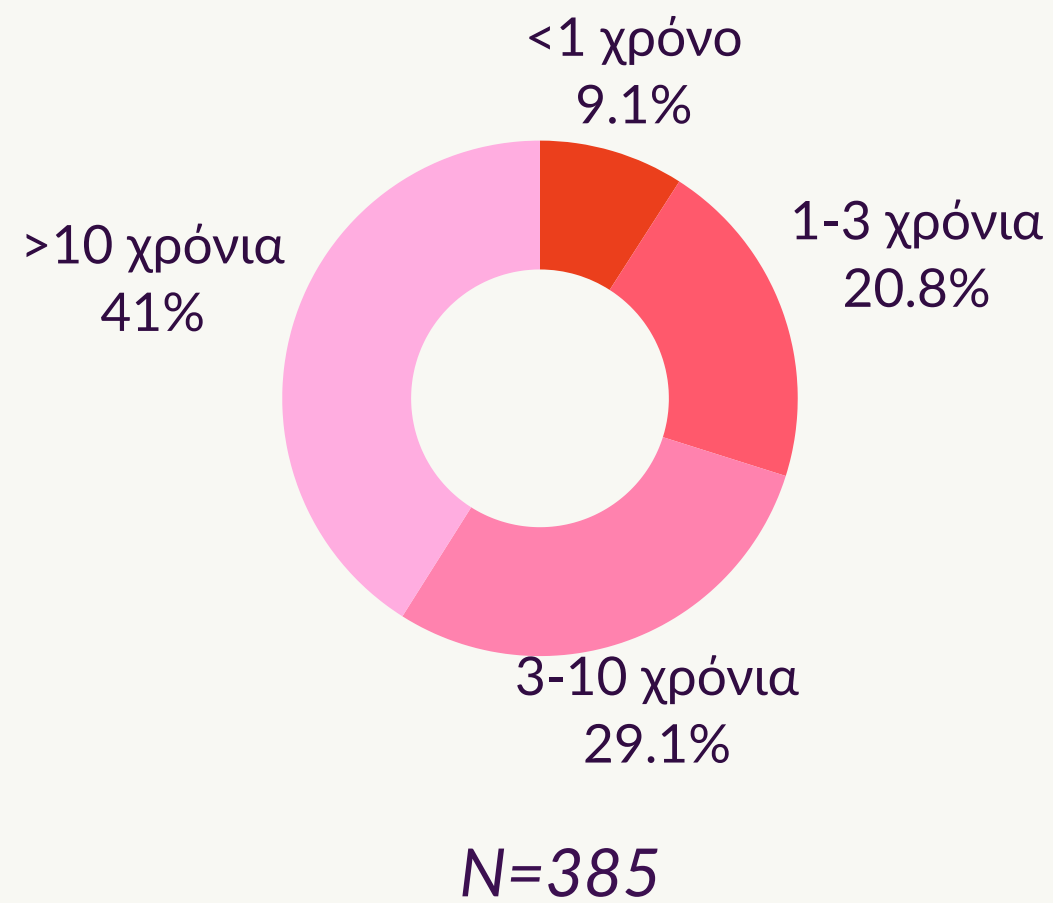

0.8%

Ηλικία

Εμπειρία

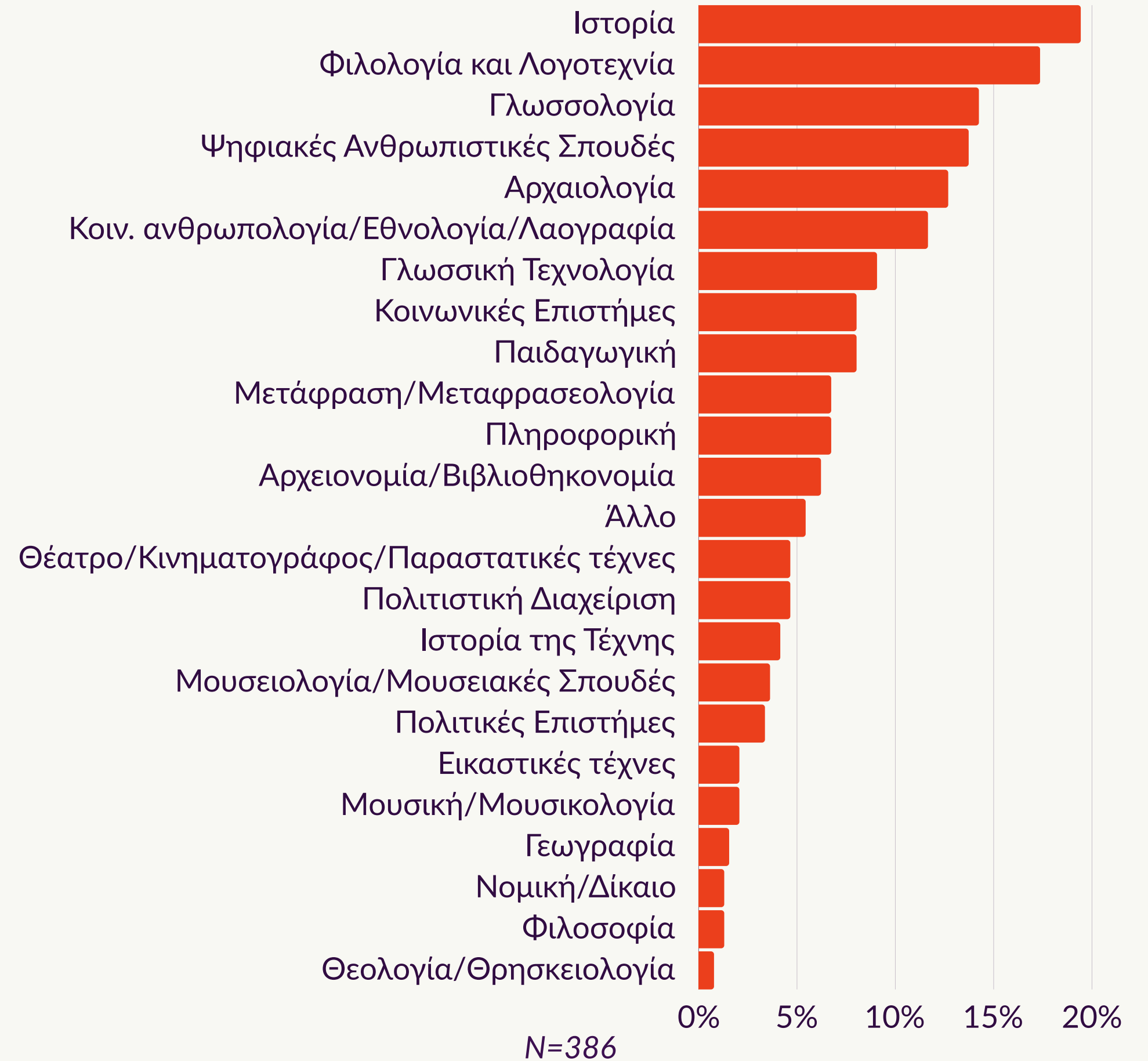

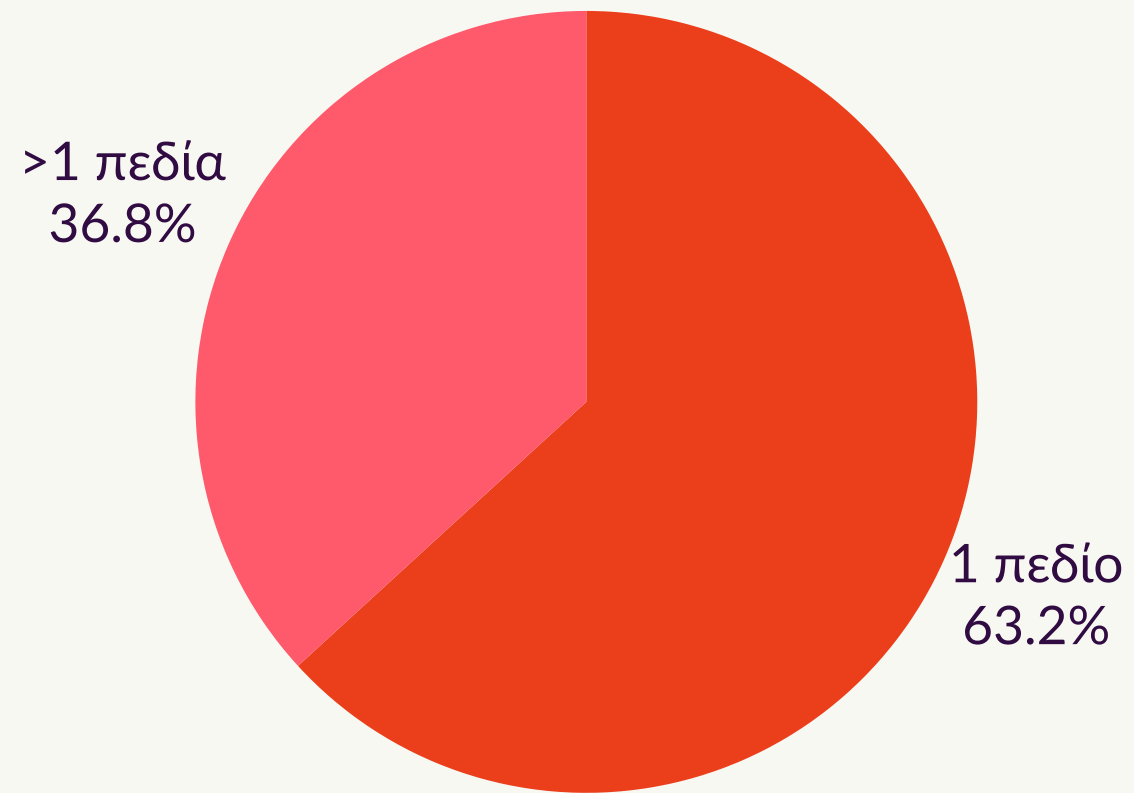
Ιδιότητα

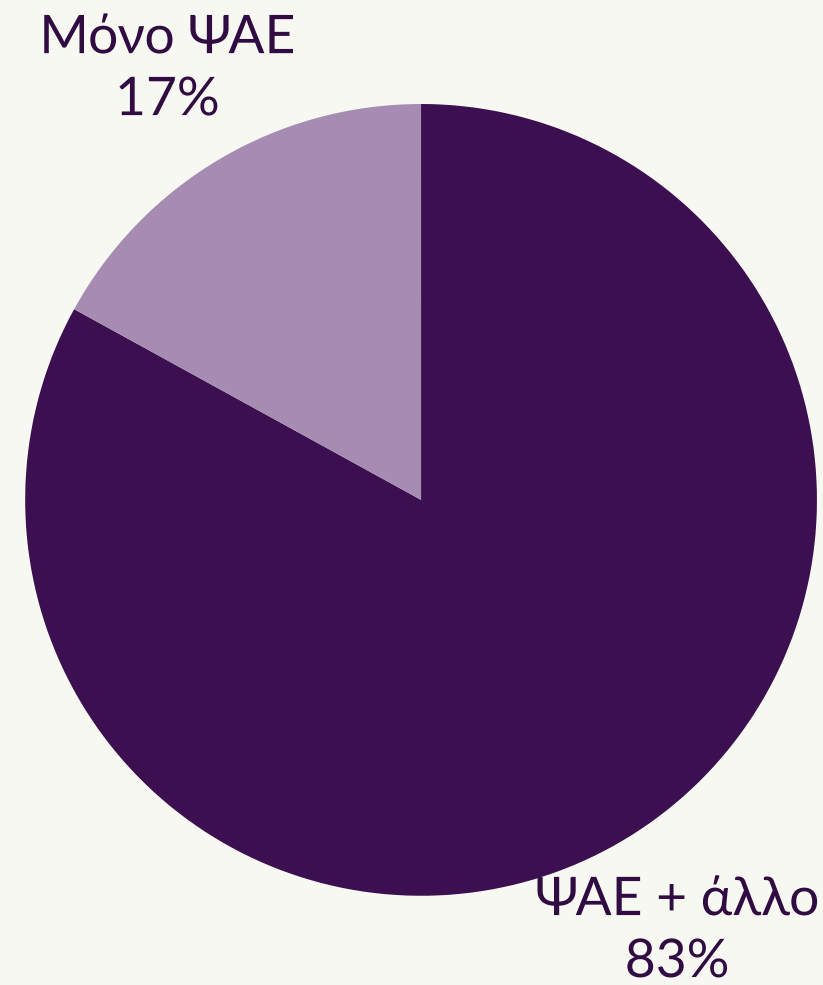
Επιστημονικό πεδίο

<https://public.flourish.studio/visualisation/13618347/>

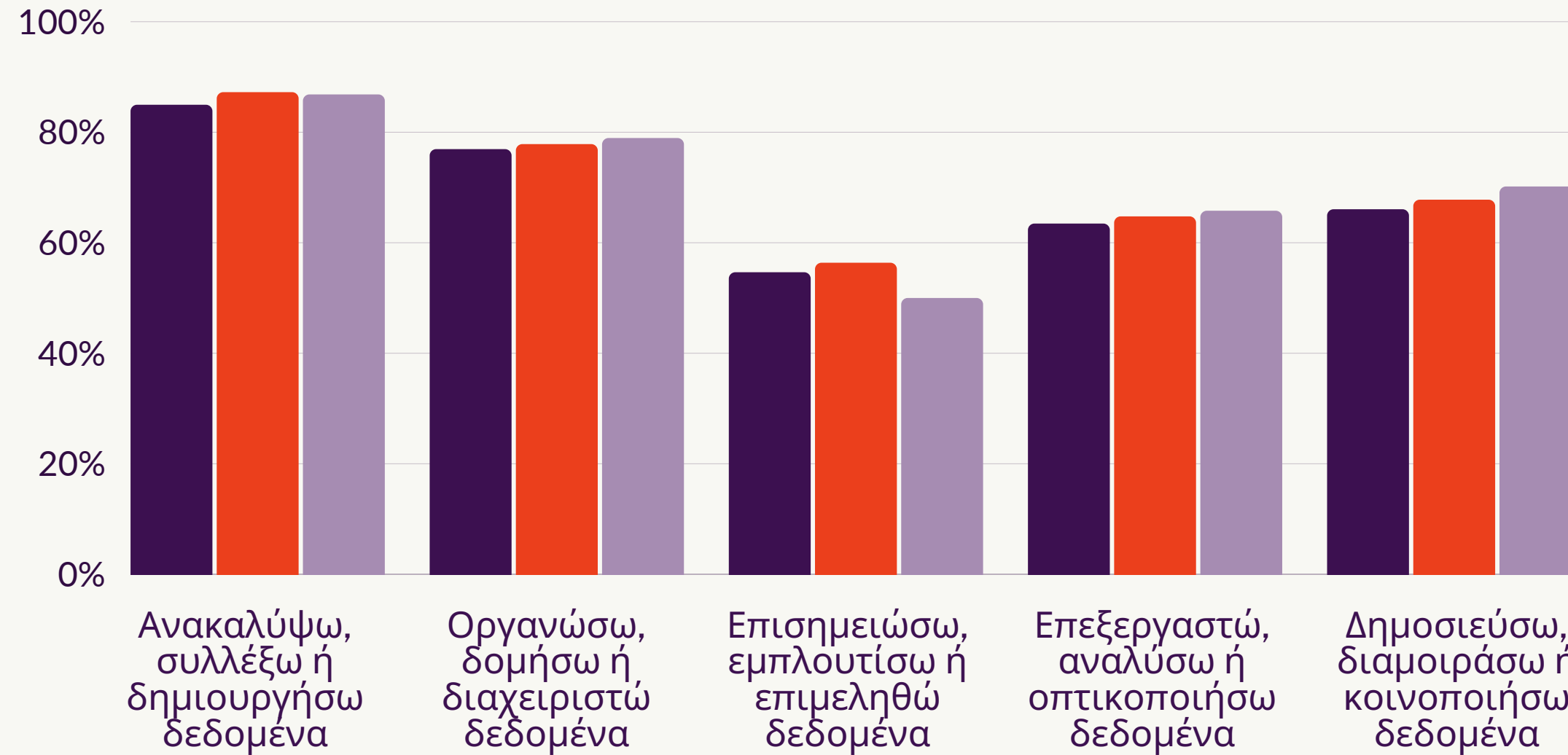
α. Αριθμός επιστημονικών πεδίων που δηλώνουν οι συμμετέχοντες/ουσες. N=386

β. Αριθμός επιστημονικών πεδίων που δηλώνουν οι συμμετέχοντες/ουσες που επιλέγουν τις ΨΑΕ. N=53

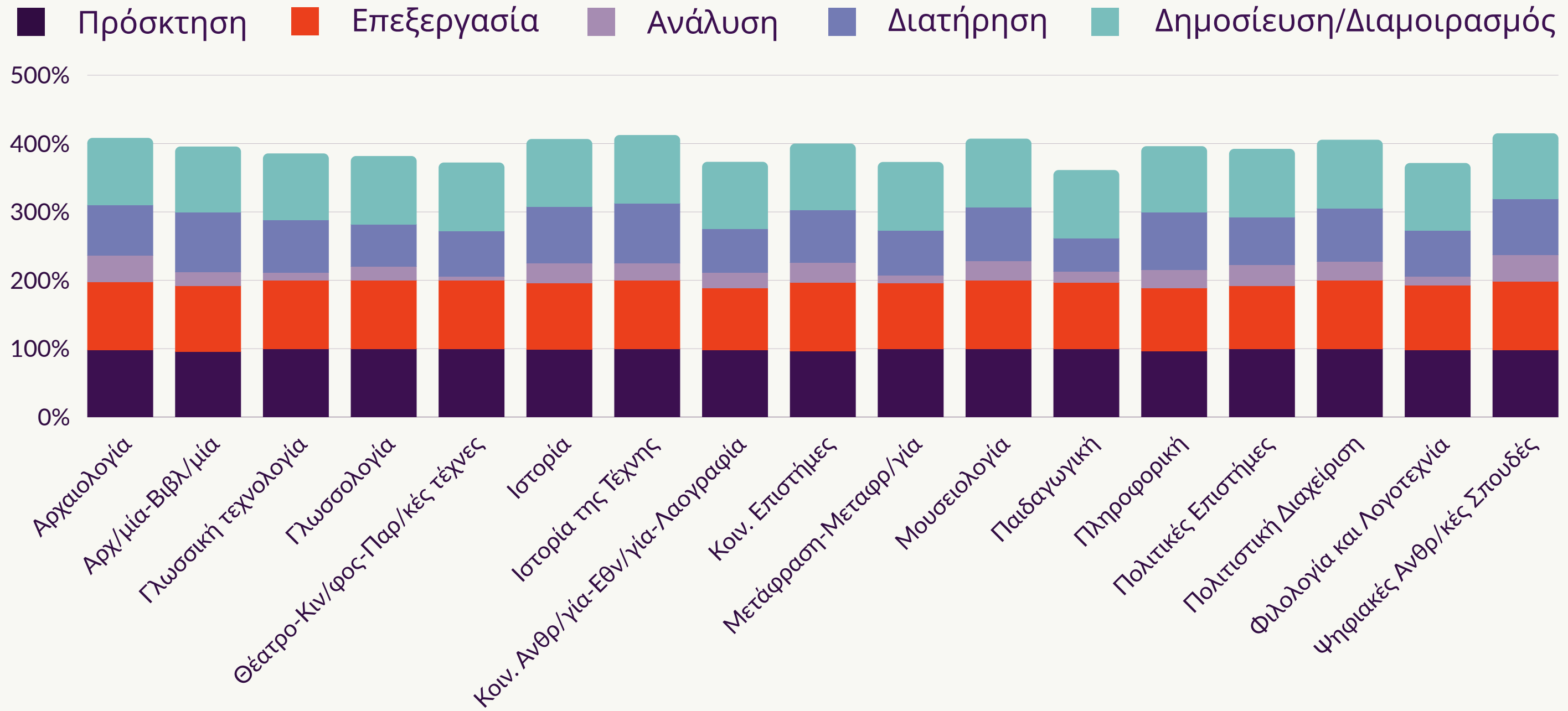
Διεπιστημονικότητα

■ Σύνολο πεδίων N=386   ■ Ανθρωπιστικές Επιστήμες & Τέχνες N=298   ■ Κοινωνικές Επιστήμες N=114

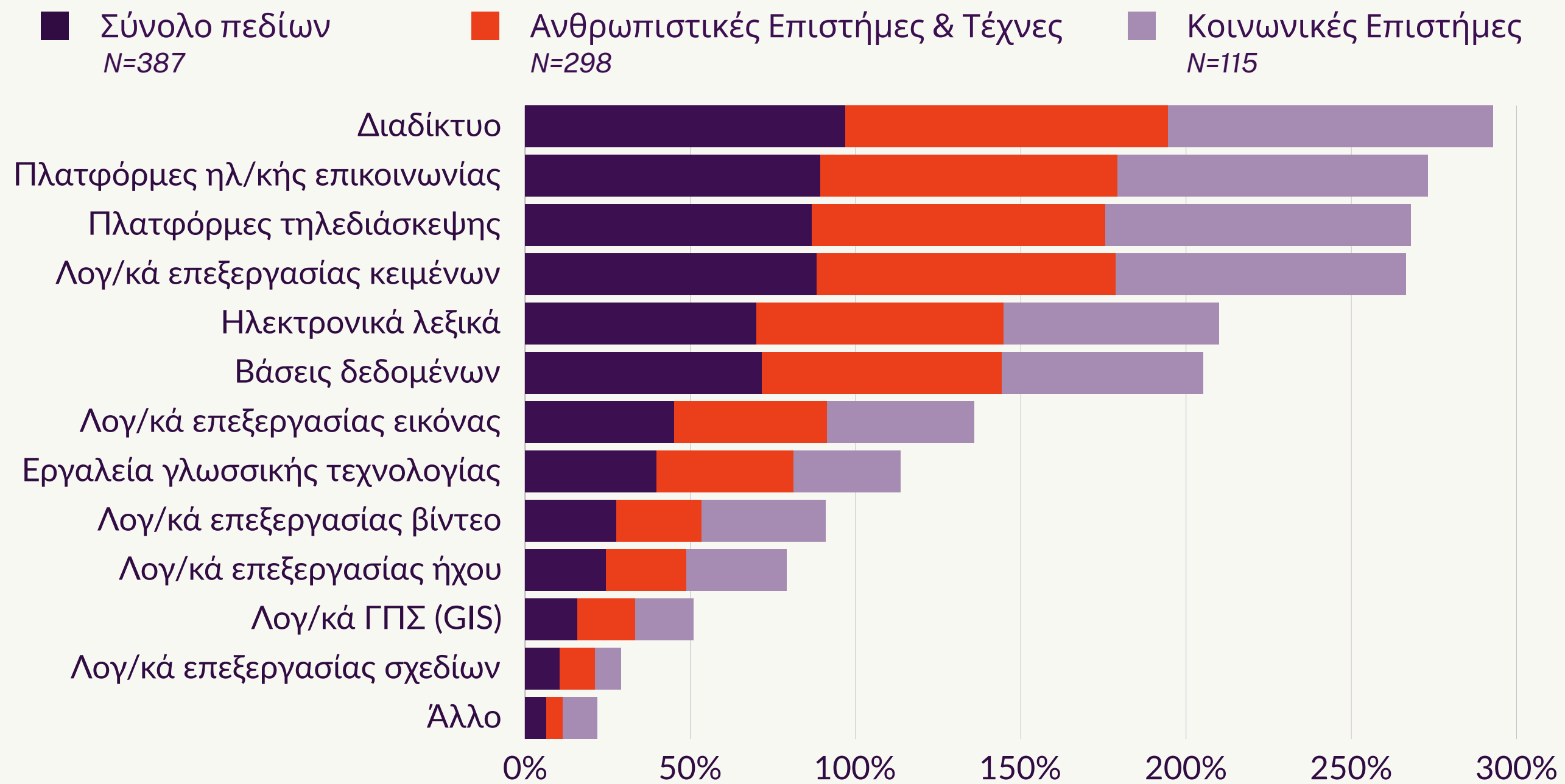

Σκοπός της χρήσης ψηφιακών μεθόδων

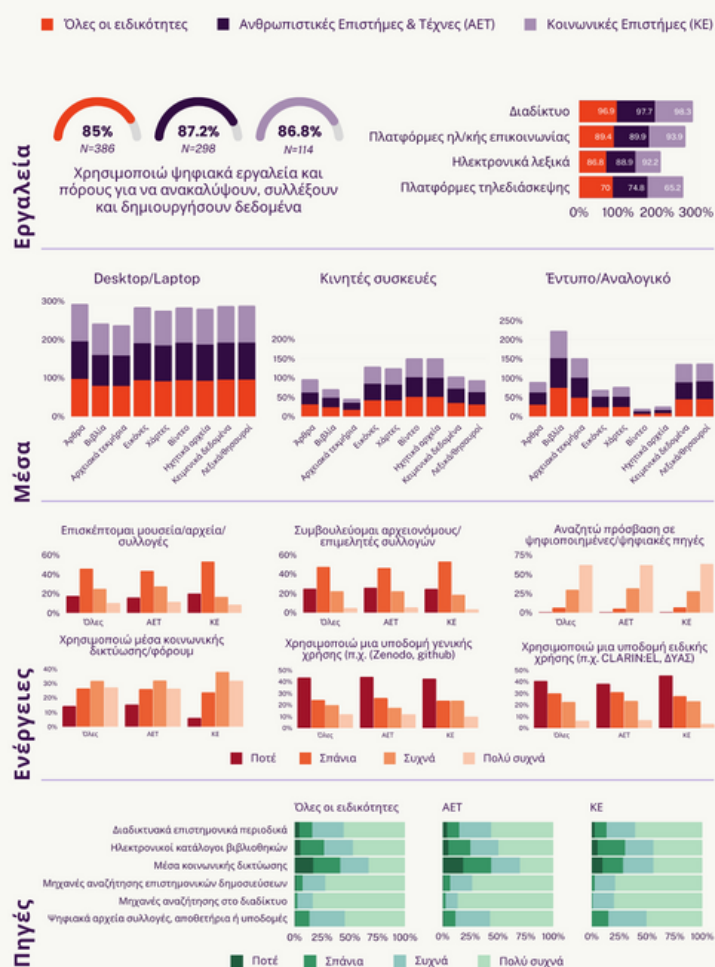
Χρήση ψηφιακών εργαλείων ανά στάδιο του κύκλου και ανά επιστημονικό πεδίο

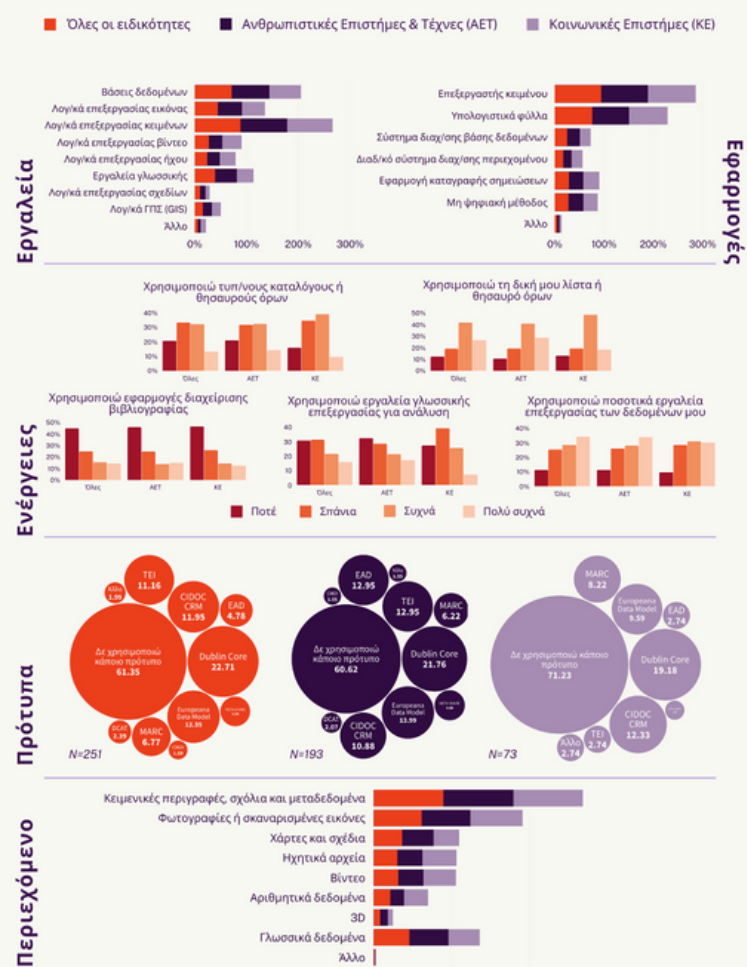
Ψηφιακά εργαλεία

Ευρήματα ανά στάδιο του κύκλου

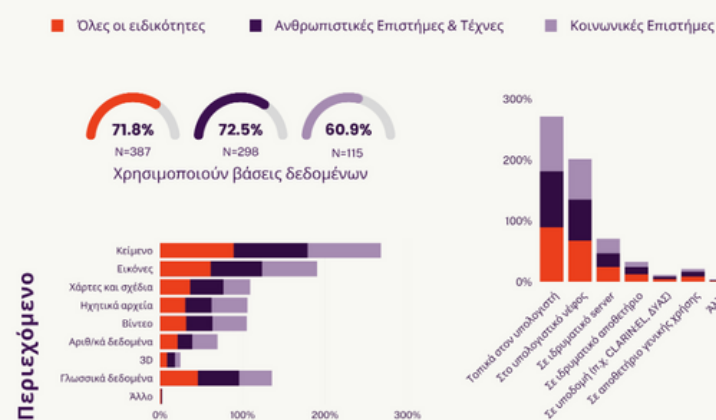
ΠΡΟΣΚΤΗΣΗ

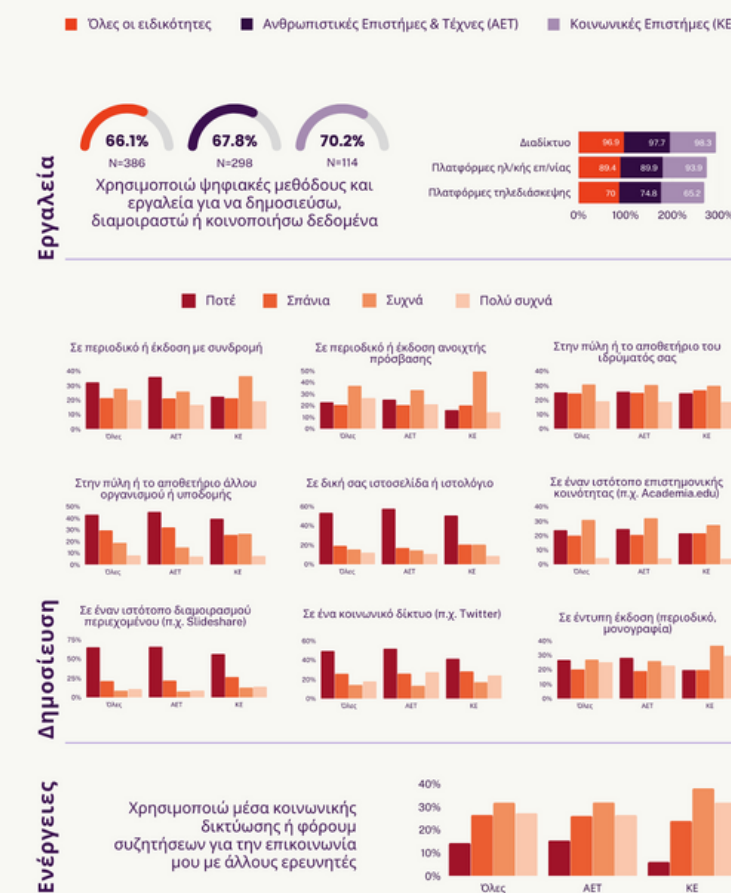
ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ & ΑΝΑΛΥΣΗ

ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ

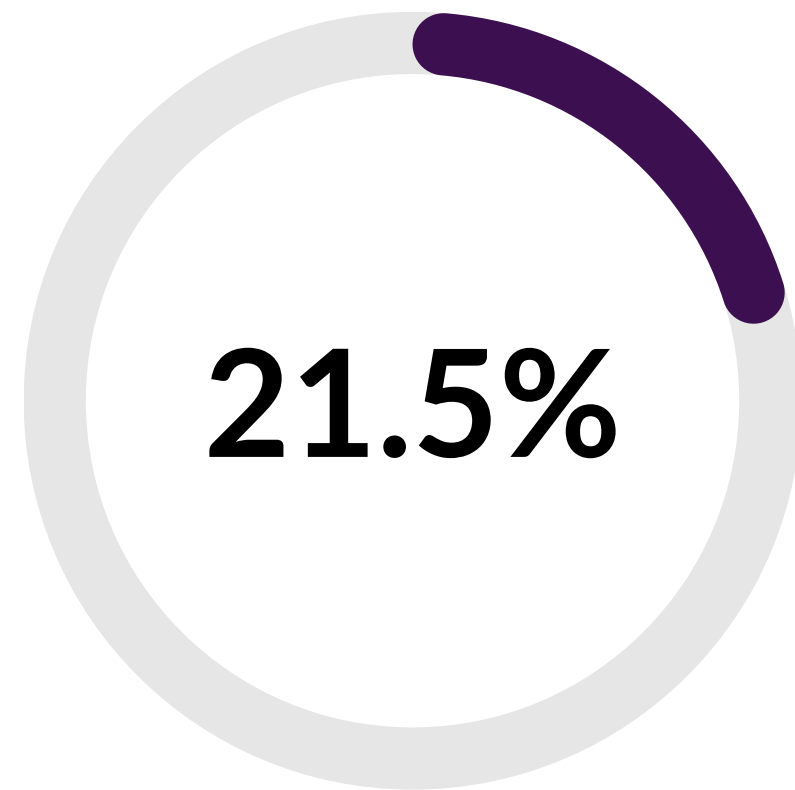

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ/ΔΙΑΜΟΙΡΑΣΜΟΣ

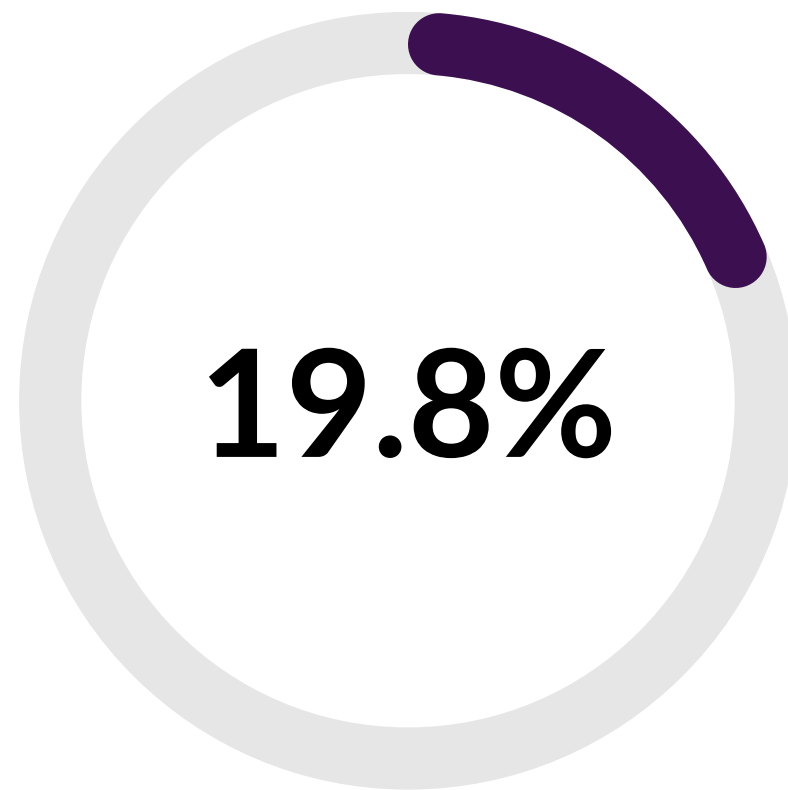

Αντίκτυπος της πανδημίας

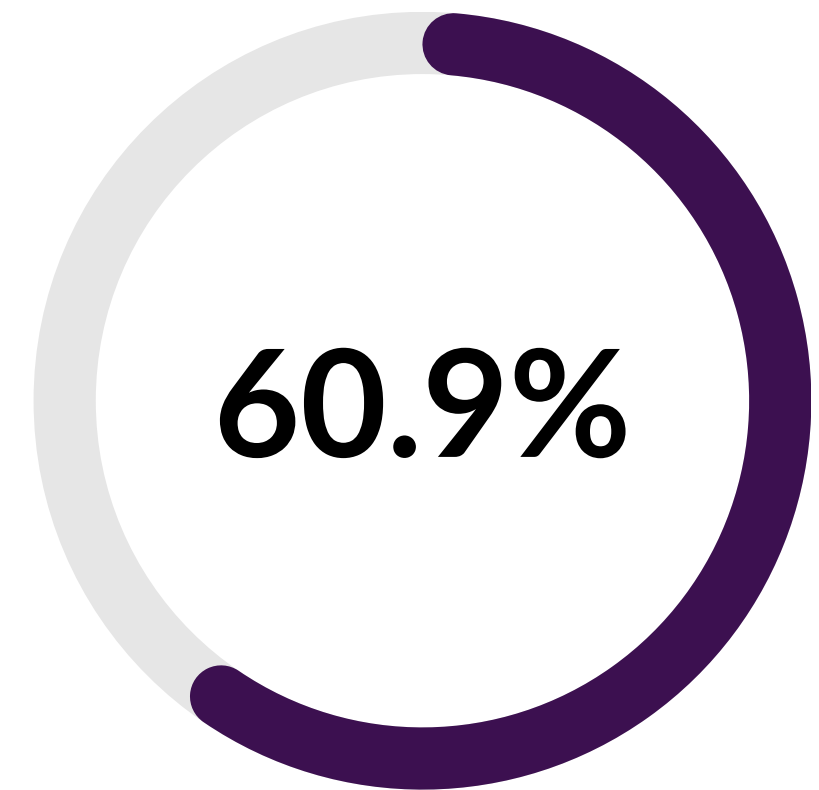
Αντίκτυπος της πανδημίας στην έρευνα και τη χρήση ψηφιακών μεθόδων στις ΑΚΕ

Μετέβαλαν τα ερευνητικά
τους ερωτήματα

Ενσωμάτωσαν την πανδημία
στην έρευνά τους

Εξοικειώθηκαν με νέα
ψηφιακά εργαλεία

Αντίκτυπος της πανδημίας

Εξοικείωση με νέα ψηφιακά εργαλεία

Ερευνητικές υποδομές

Επιπλέον υπηρεσίες που επιθυμούν οι συμμετέχοντες

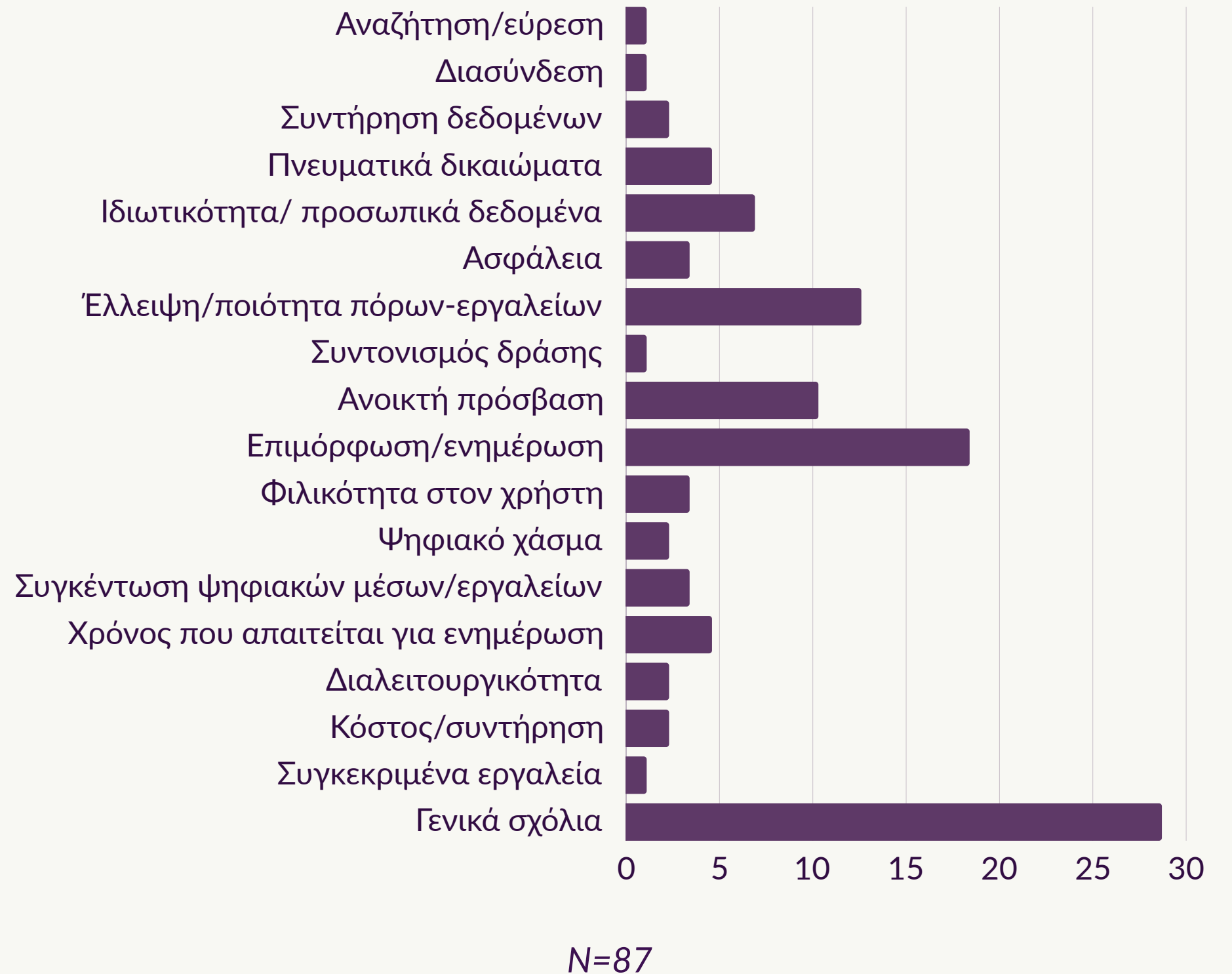
<https://public.flourish.studio/visualisation/13727185/>

N=110

Ζητήματα ψηφιακότητας

Άλλα ζητήματα που απασχολούν
τους συμμετέχοντες

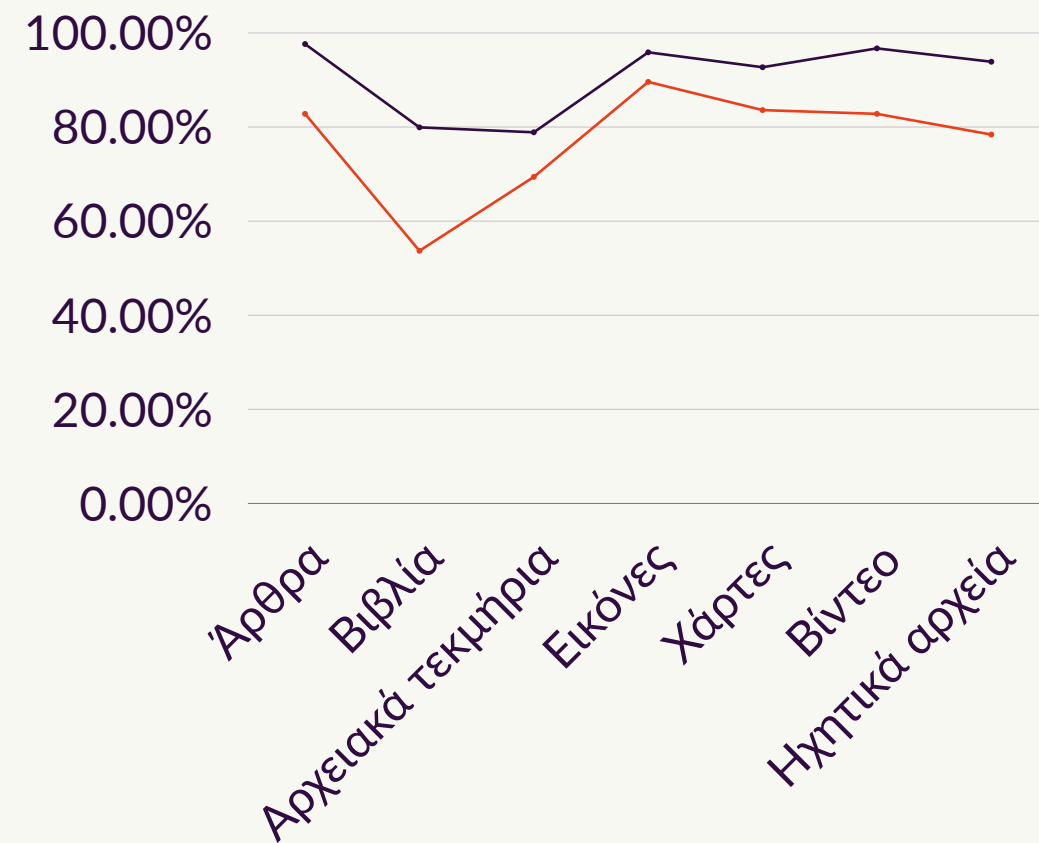

Μεταβολή τάσεων

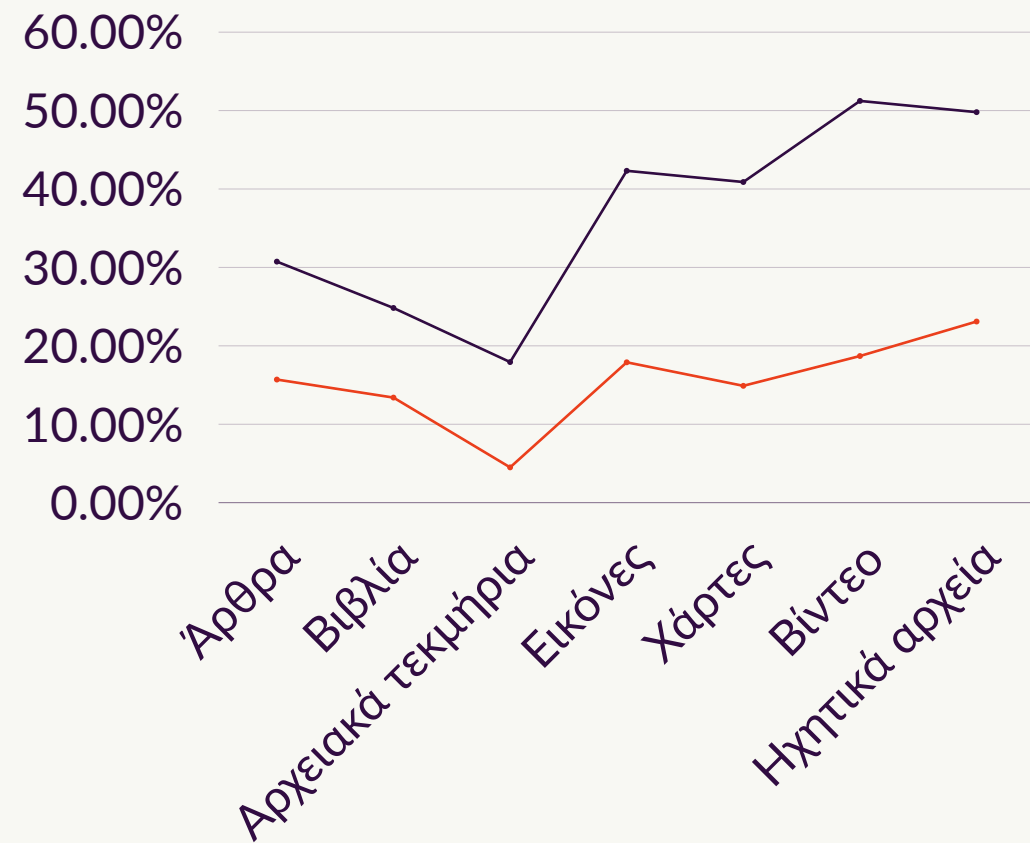
Παράδειγμα σύγκρισης ευρημάτων έρευνας 2015 και 2023

■ 2015 (Πηγή: Dallas & Chatzidiakou 2022) ■ 2023 (Πηγή: Ψηφιακό Τοπίο)

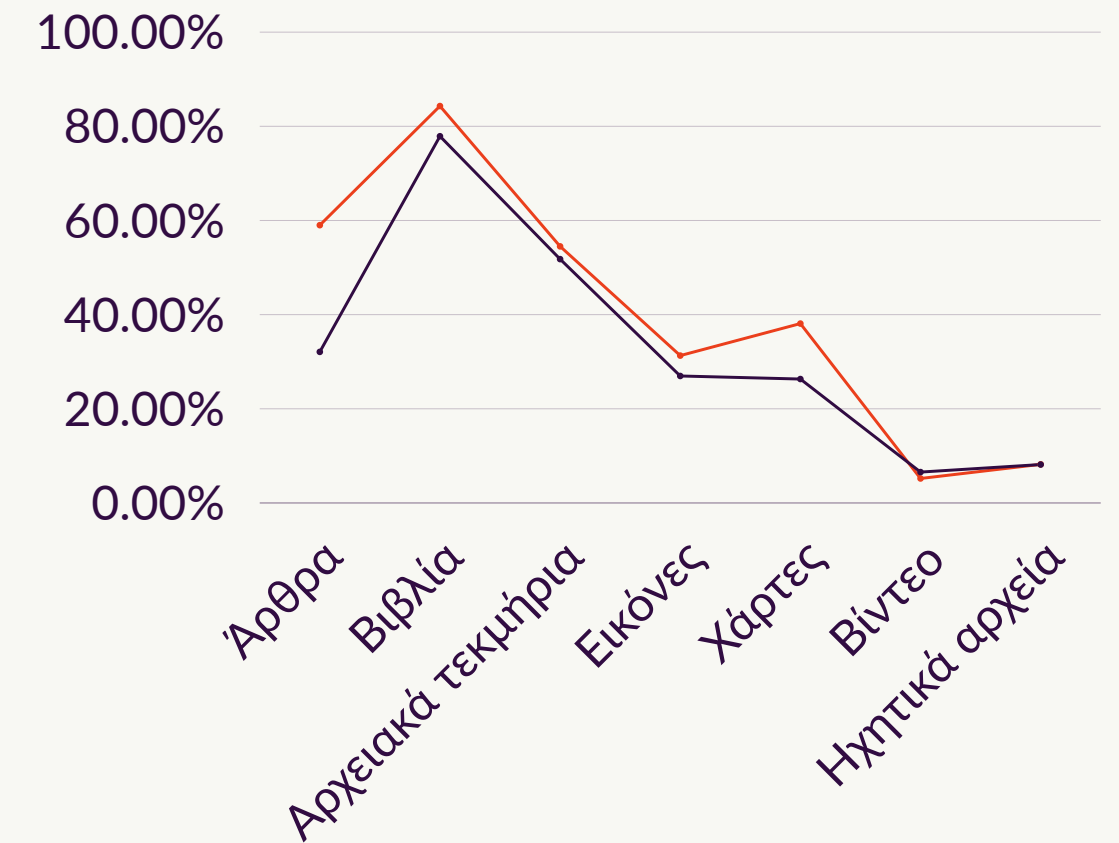
Desktop/Laptop

Κινητές συσκευές

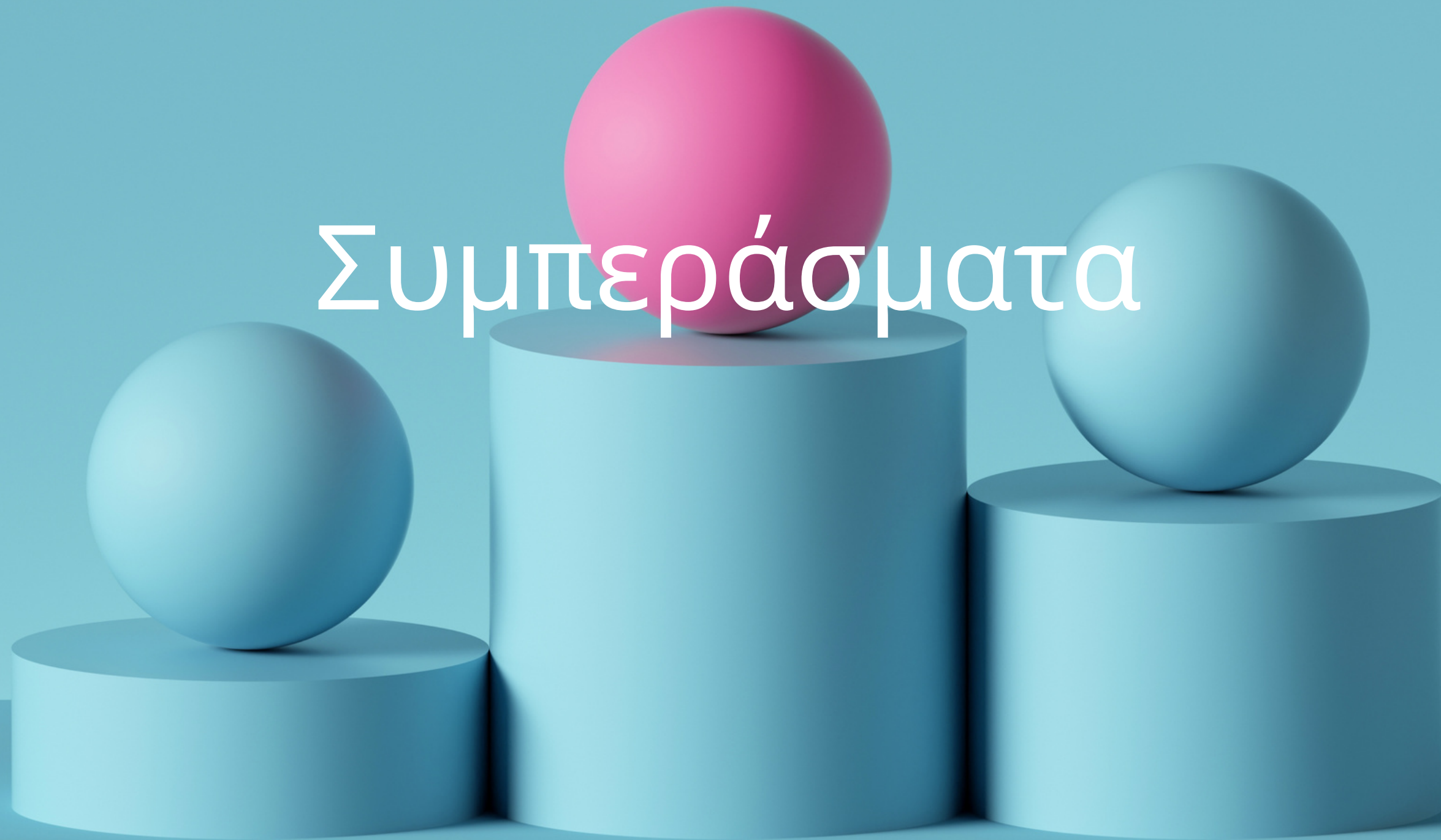

Έντυπο/Αναλογικό

Συμπεράσματα

Διαπιστώσεις της έρευνας

- Επιβεβαιώνονται οι **ελλείψεις σε διαθέσιμο ψηφιακό περιεχόμενο** και τονίζεται η ανάγκη για **διευκόλυνση της πρόσβασης** σε δεδομένα, μέσω της **διεύρυνσης του ψηφιακού αποθέματος** και της ανάπτυξης **κουλτούρας διαμοιρασμού**
- Επιβεβαιώνεται η **περιορισμένη χρήση προτύπων** ή/και ψηφιακών εργαλείων, καθώς και η αποσπασματική εφαρμογή **τυποποιημένων ψηφιακών ροών εργασίας**
- Διαπιστώνεται η **ανάγκη για εκπαίδευση** και **διαρκή ενημέρωση** σε νέα ψηφιακά εργαλεία και μεθοδολογίες
- Προκύπτει ότι **η πανδημία αποτέλεσε παράγοντα επιτάχυνσης** του ψηφιακού μετασχηματισμού της έρευνας, καθώς οδήγησε σε **θετική μεταβολή της χρήσης** ψηφιακών εργαλείων και μεθόδων – αλλά **και της στάσης** της κοινότητας απέναντι σε αυτά.
- Διαπιστώνεται η αναγκαιότητα **περαιτέρω ανάπτυξης των ερευνητικών υποδομών**

<https://doi.org/10.5281/zenodo.10797453>

